

Република Србија
УПРАВНИ СУД
19 Уж 354/22
Дана 19.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Жељка Шкорића, председника већа, Маје Панић и Миње Бикички, чланова већа, са судским саветником Машом Миловановић, као записничарем, одлучујући о жалби Коалиције Уједињени за победу Београда, поднетој преко овлашћених лица Владимира Обрадовића из Београда, Госпићка број 12 и Душана Динчића из Београда, Чакорска број 2а, изјављеној против решења Градске изборне комисије града Београда, број 013-527/22 од 14.04.2022. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 19.04.2022. године, у 12,00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба СЕ ОДБИЈА.

Образложење

Ожалбеним решењем у тачки 1. диспозитива, одбијен је као неоснован приговор Коалиције Уједињени за победу Београда, на гласање на бирачком месту број 56 у Београду Градска општина Вождовац док је тачком 2. диспозитива, констатовано да се решење објављује на веб презентацији Републичке изборне комисије.

Жалбом поднетом непосредно Управном суду дана 17.04.2022. године у 21,00 часова, жалилац оспорава законитост ожалбеног решења, због погрешне примене материјалног права. Уз навођење разлога из образложења ожалбеног решења, сматра их правно неоснованим и заснованим на погрешној примени материјалног права, за доношење одлуке као у диспозитиву. Позивајући се на одредбу члана 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе сходно примењују на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, наводи да су примедбе које сачињава најмање један од чланова бирачког одбора, доказ да су се на бирачком месту десиле неправилности током спровођења гласања које

могу бити од утицаја на утврђивање изборних резултата. Додају да је неспорна чињеница да је у записнику о раду неко од чланова бирачког одбора у тачки 15 унео и заокружио "ДА", као констатацију, да је неко од чланова бирачког одбора имао примедбе на поступак спровођења гласања. Уношење наведене назнаке значи да су те примедбе заиста и сачињене у виду посебног прилога и да чине део записника о раду бирачког одбора и у овом случају изборног материјала. Истичу да подносилац приговора не треба да доказује да су наведене примедбе биле приложене уз записник о раду бирачког одбора, већ да то треба да учини орган за спровођење избора, јер је именовано чланове бирачких одбора којима је поверио овлашћења да спроводе изборне радње у име Градске изборне комисије и требало је да од бирачких одбора, прибави доказ да ли је примедба била или није била приложена уз записник. Указују да је став Градске изборне комисије да у ситуацији када су примедбе изгубљене и сакривене, то не представља законом утврђен разлог за поништавање, односно понављање гласања на бирачком месту, неоснован. Када је примедба уз записник о раду бирачког одбора постала део изборног материјала, свако њено сакривање или губитак рађа сумњу у постојање неправилности током спровођења гласања, које могу бити од утицаја на утврђивање изборних резултата, те је Градска изборна комисија, имајући околност да је изборе спроводила преко бирачких одбора на које је пренела своја овлашћења, била у обавези да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује у складу са чланом 9. став 3. и чланом 103. Закона о општем управном поступку. Подносилац жалбе даље истиче да је Записник о раду бирачког одбора, као основни документ на основу којег се утврђују резултати гласања и утврђује да ли је било или није било неправилности током спровођења избора, био непотпун, односно недостајао му је његов саставни део, да Градска изборна комисија није могла да на законит начин изврши контролу записника о раду бирачког одбора у складу са чланом 47. Закона о локалним изборима и утврди резултате гласања на бирачком месту, јер није по службеној дужности отклонила недостатак наведен у записнику о раду бирачког одбора, чиме су се испунили услови за тражење поништаја гласања на бирачком месту у складу са чланом 58. Закона о локалним изборима. Скривањем прилога Записника о раду бирачког одбора, у којима су истакнуте примедбе на изборни процес од стране органа за спровођење избора, органи за спровођење избора прикривају чињенице о противправно предузетим радњама, противправном поступању бирачког одбора, као и трећих лица која су својим радњама могла да утичу на изборни процес, што је у супротности са начелом јавности рада органа за спровођење избора из члана 10. став 3. Закона о локалним изборима. Као доказ наведених тврдњи да је бирачки одбор, односно да су појединци из бирачког одбора, сакривали примедбе чланова бирачког одбора и да то није изоловани инцидент, жалилац доставља записник о раду са бирачког места број 7 ГО Раковица на коме је председник бирачког одбора изменио тачку 15 записника о раду бирачког одбора, тако што је заокружену констатацију да постоји примедба прецртао и заокружио рубрику у којој је напоменуто да нема примедба, а из копије записника које су дате подносиоцима осталих листа и који се налазио на вратима бирачког одбора и даље постоји унета рубрика 15 са стављеном напоменом да постоји примедба, а која примедба је склоњена и није приложена у записнику о раду Бирачког одбора. Предлаже да суд поништи решење Градске изборне комисије града Београда број 013-527/22 од 14.04.2022. године, којим је одбијен приговор изборне листе "Владета Јанковић-Уједињени за победу Београда" и да у спору пуне јурисдикције мериторно одлучи и поништи резултате гласања са бирачког места број 56 Градска општина Вождовац на изборима за одборнике Скупштине града Београда, те наложи расписивање поновних избора на том бирачком месту.

Поступајући по налогу Управног суда из решења број 19 Уж 354/22 од 18.04.2022. године, Градска изборна комисија града Београда је доставила Управном суду одговор на жалбу и списе предмета дана 18.04.2022. године у 19,30 часова. У одговору на жалбу оспорава наводе из жалбе у целости, наводећи да је решење 013-527/22 од 14.04.2022. године, законито и у свему остаје код навода из образложења ожалбеног решења, са предлогом да се жалба одбије као неоснована. Уз одговор на жалбу, достављене су од суда тражене исправе, са комплетним списима у оригиналу и фотокопији.

Одлучујући о поднетој жалби, која је допуштена, благовремена и изјављена од стране овлашћеног лица, Управни суд је на основу одредбе члана 97. став 1. , а у вези са одредбом члана 85. став 1. Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, број 14/22), оценом навода жалбе, одговора на жалбу и достављених списа ове изборне ствари, нашао да жалба није основана.

Из списка предмета и образложења ожалбеног решења, произлази да је жалилац дана 06.04.2022. године, у 19,37 часова, Градској изборној комисији града Београда, преко овлашћеног лица, поднео приговор због неправилности током спровођења гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда, који су одржани 03.04.2022. године, на гласање на бирачком месту број 56 у Београду Градска општина Вождовац. Подносилац приговора у приговору наводи да је на предметном бирачком месту, бирачки одбор сачинио записник о раду бирачког одбора и у рубрици 15 назначио да су чланови бирачког одбора имали, примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту (заокружено “ДА”); да је приликом увида у изборни материјал, који су дана 05.04.2022. године, извршили чланови Градске изборне комисије, утврђено да из записника о раду бирачког одбора, произлази да су примедбе истакнуте, али да прилози са примедбама, који представљају саставни део записника, нису нађени у врећи са преосталим изборним материјалом; да Градска изборна комисија није могла да на законит начин утврди резултате избора због непотпуности записника о раду бирачког одбора; да је неопходно да Градска изборна комисија, поступи по члану 58. Закона о локалним изборима и да донесе решење о спровођењу поновног гласања, имајући у виду да се на основу непотпуног изборног материјала на предметном бирачком месту не могу утврдити резултати избора, зашта је прописана правна последица понављања гласања на бирачком месту. У приговору се даље наводи да, имајући у виду да је записник о раду, као кључни документ бирачког одбора, био непотпун, комисија није могла на законит начин да изврши контролу из члана 48. Закона о локалним изборима, па није познато каква би одлука Комисије била да је приликом примопредаје, имала увид у примедбе садржане у записнику. На основу свих навода, подносиоци приговора су предложили да Градска изборна комисија, усвоји приговор и донесе решење којим се констатује да се на оспореном бирачком месту не могу утврдити резултати, те на основу њега, донесе решење о спровођењу поновног гласања. Градска изборна комисија је, претходно испитујући приговор у смислу одредбе члана 162. став 1. Закона о општем управном поступку (“Службени гласник РС”, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), а у складу са одредбом члана 8. став 2. Закона о локалним изборима, утврдила да је приговор благовремен, дозвољен и изјављен од стране овлашћеног лица. Поводом навода из приговора, Градска изборна комисија је цитирајући одредбу члана 55. став 1. Закона о локалним изборима, утврдила да је са бирачког места број 56 у Градској општини Вождовац примљен уредно попуњени записник о раду бирачког одбора, са потпуним и логичко-рачунски исправним резултатима гласања, који је потписан од стране најмање три члана, односно заменика члана бирачког одбора. Констатовано је и да је у поступку по приговору, комисијским увидом од 12.04.2022.године, записнички утврђено да

сви подаци наведени у Записнику о раду бирачког одбора одговарају стању достављеног изборног материјала. Имајући наведено у виду, Градска изборна комисија је констатовала да је бирачки одбор, на наведеном бирачком месту, утврдио резултате прописане чланом 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе, на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, сходно примењују и на локалне изборе у питањима која Законом о локалним изборима нису посебно уређена, те да нису испуњени законом прописани услови да се, како подносиоци приговора предлажу, донесе решење којим се констатује да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања. Околност на коју се приговором указује, да у изборном материјалу недостају примедбе чланова бирачког одбора, за које је у самом записнику о раду бирачког одбора констатовано да постоје, према ожалбеном решењу, не представља неправилност, односно мањкавост самог записника о раду бирачког одбора, која би представљала основ за доношење решења о констатовању да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања. Градска изборна комисија је констатовала да околност на коју се приговором указује не представља ни основ за поништавање гласања на бирачком месту, у смислу члана 56. Закона о локалним изборима, у вези са чиме је констатовано да број гласачких листића у гласачкој кутији, није већи од броја бирача који су изашли на изборе, те да је са предметног бирачког места, достављен уредно попуњени контролни лист за проверу исправности гласачке кутије. Чињеница да је у Записнику о раду бирачког одбора у тачки 15. заокружено “ДА”, као констатација да је неко од чланова бирачког одбора, имао примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту, по налажењу Градске изборне комисије, не значи да су те примедбе заиста и сачињене у виду посебног прилога, нити да су предате изборној комисији уз записник о раду бирачког одбора. С тим у вези, констатовано је да подносиоци приговора, нису пружили доказ о томе да су наведене примедбе заиста и биле приложене уз записник о раду бирачког одбора. Међутим, чак и у случају да се наводи приговора о постојању примедба прихвате као тачни, околност да су те наводне примедбе изгубљене, па и сакривене, према образложењу ожалбеног решења, не представља законом утврђен разлог за поништавање, односно понављање гласања на бирачком месту. Градска изборна комисија је посебно констатовала да је чланом 57. став 1. Закона о локалним изборима, прописано да подносилац проглашене изборне листе, има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања, у вези са чиме је констатовано да се на спровођење гласања на бирачком месту на локалним изборима, сходно примењују одредбе одељка 3. Закона о избору народних посланика “Гласање на бирачком месту”, док су питања у вези са утврђивањем резултата гласања и сачињавањем, односно попуњавањем записника о раду бирачког одбора уређена одељком 4. “Утврђивање резултата гласања на бирачком месту” истог закона. Имајући у виду наведено, закључено је да се околност на коју се приговором указује не може сматрати неправилношћу у току спровођења гласања, које би било основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. Закона о локалним изборима. У складу са свим изнетим, а имајући у виду да подносилац приговора није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда на бирачком месту број 56 у Градској општини Вождовац, као и чињеницу да је бирачки одбор на наведеном бирачком месту, резултате гласања утврдио у свему у складу са законом и о томе сачинио уредан записник о раду бирачког одбора, Градска изборна комисија је закључила да нема основа за закључак да је на бирачком месту број 56 у Градској општини Вождовац, учињена било каква неправилност која би била од утицаја на законитост изборног поступка, због чега се приговор треба сматрати неоснованим, у складу са чиме је донета одлука, као у диспозитиву ожалбеног решења.

Одредбом члана 8. став 1. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", број 14/22) је прописано да се одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена.

Одредбом члана 53. Закона о локалним изборима, прописано је да о извршеној контроли записника о раду бирачких одбора изборна комисија сачињава извештај и објављује га на веб-презентацији (став 1.). Ако се на основу контроле записника о раду бирачких одбора у погледу броја гласова који је добила одређена изборна листа утврди да постоји укупно одступање између садржине изборног материјала и записника о раду бирачког одбора веће од 10% на свим контролисаним бирачким местима, врши се контрола записника о раду бирачког одбора са још 5% бирачких места (став 2.). Ако се након додатне контроле записника о раду бирачких одбора у погледу броја гласова који је добила одређена изборна листа утврди да постоји укупно одступање између садржине изборног материјала и записника о раду бирачког одбора веће од 10% на свим контролисаним бирачким местима, врши се контрола свих записника о раду бирачког одбора (став 3.). Контрола записника о раду бирачких одбора по узорку завршава се када изборна комисија усвоји извештај којим се констатује да на контролисаном узорку не постоји одступање између садржине изборног материјала и записника о раду бирачких одбора веће од 10%, односно извештај о резултатима контроле свих бирачких места (став 4.).

Одредбом члана 55. Закона о локалним изборима, прописано је да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања: 1) ако гласање на том бирачком месту није одржано или ако је прекинуто, а није настављено; 2) ако не добије записник о раду бирачког одбора; 3) ако достављени записник о раду бирачког одбора нису потписала најмање три члана бирачког одбора; 4) ако постоје грубе логичко-рачунске грешке у попуњавању записника о раду бирачког одбора које се нису могле отклонити ни након увида у целокупни изборни материјал са бирачког места (став 1.). Решење којим се констатује да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања објављује се на веб-презентацији (став 2.). Против решења којим се по службеној дужности констатује да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања подносилац проглашене изборне листе и бирач који је уписан у извод из бирачког списка на том бирачком месту могу поднети приговор изборној комисији у року од 72 часа од објављивања тог решења на веб-презентацији (став 3.).

Одредбом члана 56. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту ако утврди: 1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; 2) да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка; 3) да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; 4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Одредбом члана 105. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", број 14/22), прописано је да бирачки одбор у записник о раду бирачког одбора уноси: број бирача који су уписани у извод из бирачког списка, број бирача који су изашли на изборе, број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, број неважећих гласачких листића, број важећих гласачких листића и број гласова који је

добила свака изборна листа (став 1.). Записник о раду бирачког одбора садржи и друге чињенице значајне за ток и утврђивање резултата гласања на бирачком месту, укључујући податке о времену када је отворено и затворено бирачко место, о провери исправности гласачке кутије и попуњавању и потписивању контролног листа, о провери да ли је гласачка кутија све време била исправна и запечаћена и да ли је пронађен контролни лист, о евентуалном прекиду гласања и нарушавању реда на бирачком месту, као и примедбе чланова бирачког одбора (став 2.). Записник о раду бирачког одбора потписују чланови бирачког одбора, односно њихови заменици (став 3.).

Код оваквог стања ствари у списима предмета, а имајући у виду цитиране одредбе наведених закона, према оцени Управног суда, правилно је одлучила Градска изборна комисија када је у правилно спроведеном поступку одлучивања, одбила приговор подносиоца, дајући за своју одлуку јасне и на закону засноване разлоге. Ово стога што је, и по оцени суда, навод да приликом примопредаје изборног материјала није придружен прилог са примедбама из рубрике 15. Записника о раду бирачких одбора, сам по себи, није довољан да би се могло закључити да је на бирачком месту 56. Градске општине Вождовац, дошло до таквих неправилности, које могу довести до поништавања гласања на наведеном бирачком месту. Ово посебно, што је у наведеној рубрици, констатовано постојање примедби, изнетих од стране чланова бирачког одбора, заокруживањем речи “ДА”, која је прецртана и парафирана потписом председника бирачког одбора и заокружена реч “НЕ”, и све то потврђено приликом потписивања записника од стране председника и осам чланова бирачког одбора, што јасно упућује на то да чланови бирачког одбора нису имали примедбе на поступак спровођења гласања на наведеном бирачком месту. Наведено упућује на то да је у питању очигледна омашка, начињена приликом попуњавања записника, која је исправљена и како је то напред наведено, потврђена од стране председника и свих присутних чланова бирачког одбора. Уз то је вршена комисијска контрола тог записника, по узорку, и записнички констатовано да се на наведеном бирачком месту, слажу садржина изборног материјала и подаци из записника о раду бирачког одбора. Притом, суд указује на то да било каква примедба сама по себи не може за последицу имати поништавање гласања, већ такву последицу може да произведе примедба, која указује на неправилности у току гласања, које су такве природе да могу утицати на резултате гласања, али такве примедбе морају бити поткрепљене адекватним доказима и/или аргументима, а не паушално и описно дате. Имајући у виду да је изборни процес дефинисан законом и стога формалан у свим фазама у којима се проводи, да у свакој фази закон прописује могућност побијања изборних радњи, при чему је током провођења гласања, као и након завршетка гласања, закон прописао могућност изјављивања правних средстава и прописао разлоге за поништај гласања по службеној дужности, као и по приговору овлашћених подносилаца, уколико наводи приговора указују на такве неправилности, да могу довести до поништаја гласања на бирачком месту (бирачким местима), суд налази да наведени разлози у приговору, који су поновљени и у жалби, не могу довести до другачије одлуке у овом изборном спору.

Суд је ценио наводе жалбе, којима подносилац чињеницу да није придружена евентуална писана примедба из рубрике 15. Записника о раду бирачког одбора са наведеног бирачког места сматра прикривањем, односно, скривањем од стране бирачког одбора, али је овај навод оценио као неоснован, будући да ничим није доказао овакву своју тврдњу, при чему су могућности заштите изборног права код евентуалног противправног поступања законом прописаних лица утврђене одредбама

закона који регулишу изборни процес, као и одредбама Кривичног законика у Глави петнаестој: Кривична дела против изборних права.

Управни суд је, такође, оценио као неоснован навод подносиоца жалбе да је на Градској изборној комисији да доказује постојање писане примедбе, будући да подносилац приговора, и поред извршене контроле изборног материјала и сачињавања извештаја од стране надлежних органа у циљу провере правилности гласања на овом бирачком месту и утврђивања да на истом није било неправилности, и даље тврди да постоји писани приговор, али да је сакривен од стране бирачког одбора, дужан да докаже и постојање евентуалних примедби у писаном облику, као и њихово евентуално скривање, при чему су, као што је већ наведено, релевантним општим актима прописана правна средства и поступци, који се у циљу заштите изборног права могу искористити од стране учесника изборног процеса и у вези са оваквим тврдњама, на које указује подносилац жалбе.

Суд је имао у виду наводе жалбе, којима је указано на постојање писане примедбе члана бирачког одбора, која није придружена Записнику о раду бирачког одбора на бирачком месту бр. 7 ГО Раковица, али је нашао да наведено није од утицаја на другачије одлучивање о жалби у конкретном случају, будући да се правилност гласања на одређеном бирачком месту не може побијати, нити евентуална неправилност доказивати са разлога, односно, применом доказа, који се тичу другог бирачког места.

Имајући у виду наведено, суд налази да је неоснован и навод жалиоца да Градска изборна комисија са разлога из приговора, односно, жалбе, није имала услова да на законит начин изврши контролу Записника о раду бирачког одбора у складу са одредбама чл. 47. и 48. Закона о локалним изборима.

Будући да је на основу свега изнетог, суд нашао да жалбу ваља одбити, то нису испуњени услови из одредбе члана 87. став 2. Закона о локалним изборима за мериторно решавање ове изборне ствари, на начин како је то жалилац петитумом жалбе предложио.

Са изнетих разлога, Управни суд је применом одредби члана 40. став 1. и 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" бр. 111/09), које се сходно примењују на основу одредбе члана 8. став 3. Закона о локалним изборима, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

дана 19.04.2022. године у 12,00 часова, 19 Уж 354/22

Записничар
Маша Миловановић, с.р.

Председник већа-судија
Жељко Шкорић, с.р.

МК

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

